

ХРИСТО БОТЕВ

СМЕШЕН ПЛАЧ

Част 0 от „Вестник „Дума на българските емигранти““

chitanka.info

Плачете за Париж, столицата на разврата, на цивилизацията, школата на шпионството и робството; плачете, филантропи, за палатите на страшните вампири, на великите тирани — за паметниците на глупостта, на варварството, изградени с отсечените глави на толкова Предтечи, на толкова велики мислители и поети, с оглозганите кости на толкова мъченици за насущния хляб, — плачете! — лудите не може никой утеши, бесните не може никой укроти!

Кълнете комунистите, че съсипаха столицата ви и измряха с разбойническите за вас думи: свобода или смърт, хляб или куршум! Плюйте на техните трупове и на труповете на онези жертви на цивилизацията, кои сте прегръщали и прегръщате в лицето на жените си, на сестрите си, на майките си и днес наричате бесни блудници, защото имаха още сила да се хванат за оръжие и избавят от вертепа на разврата! Хвъргайте кал и камъни върх гроба на Домбровски, защото не стана слуга на някоя коронясана глава, а поборник на велика идея, на висока цел и с гърди твърди се опря на предателите на Франция и виновниците на толкова злочестини в човештината.

Цял свят оплака Париж, цял свят прокле комунистите, и нашата бедна журналистика и тя не остана надире, и тя заплака за бездушното и прокле разумното. Смешен плач! Като че от Нимврода до Наполеона, от Камбиза до Вилхелма войната не представя едни и същите зрелища, една и същата цел с едни и същите средства. Като че Наполеон, в името на цивилизацията и Вилхелм, в името на божия промисъл, не направиха повече зло, повече варварство в 19-ий век, отколкото напр. Александър Македонски с походите си преди толкова векове. Но там е варварството, там са укорите и проклятията, дето робът, човекът, като не чуят думите му, разума му, улавя се за крайност и се бори на живот и смърт, доколкото му позволяват средствата, които са низки, защото са малки, а малки само затуй, защото им са ги отнели господарите. Тогава човекът наричат разбойник, развратник, низък и варварин! Такива бяха и комунистите.

Християнството има своите мъченици, доде нарече роба „син божий, син человеческий“; има ги и революцията, за да „направи скитника гражданин“; има ги и ще ги има и социализмът, който „иска да направи човека повече от син божий и гражданин — не идеал, а същ човек, и от него да зависи градът, а не той от града“. Християнството, революцията и социализмът — монархията, конституцията и

републиката — те са си фактове и епохи исторически, кои ще отрече само тоя ум, който не признава прогреса в човечеството.

Училището и само училището, казва баба Македония, ще избави Европа от социален преврат — училището и само училището, повтаряме ний, ще я приготви за тоя преврат; но не училището на Златоуста и Лойола, на Вилхелма и Наполеона, а онова на Фурие и Прудона, на Кювие и Нютона — и училището житейско.

Комунистите са мъченици, защото не са важни средствата в борбата им за свобода, а идеята на тази борба. „И свободата ще има своите езуити“, казва Гейне.

Нека сега нашата журналистика задържи сълзите си, както ще ги задържи в европейската — за да оплаче други столици, други варварства и страдания, кога робът извика на господаря си: кой си ти, що плачеш? Мъж ли си, жена ли, или хермафродит — звяр или риба?... И ще бъде ден — ден първий.

Издание:

Вестник „Дума на българските емигранти“, 1871

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.